

Notitie : 2VEO-LVE.05264.V
Voor : betrokken OCE werkveld
Datum : 10 december 2012
Betreft : trillingen in CE verdacht gebied

Er bestaat regelmatig discussie en onduidelijkheid over de vraag welk trillingsniveau binnen CE verdacht gebied aanvaardbaar is, in relatie tot het risico van het ongewenst tot werking komen van CE. Daarbij is aan de orde de vraag welke (veiligheid)afstand moet worden aangehouden bij heiwerkzaamheden in CE verdacht gebied (blindgangers van afwerpmunitie).

De achterliggende jaren is daarbij de richtlijn van de Explosieven Opruimings Dienst (EOD) gehanteerd, gebaseerd op het rapport van het Instituut voor Funderingscontrole (IFCO)¹. IFCO / EOD concluderen daarin dat het onwaarschijnlijk is dat heien op een afstand van 10 tot 50 meter van een mogelijke blindganger detonatie van deze mogelijke blindganger veroorzaakt (overeenkomend met een trillingsniveau van 1 m/s²). Daarom wordt vaak een veiligheidsafstand van 10 meter aangehouden.

Recent heeft dit vraagstuk (opnieuw) gespeeld bij het project Holterbroek te Zwolle. In opdracht van de gemeente Zwolle is door TNO onderzoek gedaan². TNO concludeert daarin dat bij heien een veiligheidsafstand van 50 meter dient te worden aangehouden (overeenkomend met een trillingsniveau van 0,15 m/s²). Op deze afstand is aldus TNO de trilling die optreedt ten gevolge van de heiwerkzaamheden kleiner geworden dan de natuurlijke achtergrondtrilling.

TNO baseert haar conclusie op bestaande kennis van en inzicht in het gedrag van trillingen in de bodem en het afnemen daarvan tot het natuurlijke achtergrondniveau. Om de veiligheidsafstand c.q. de norm voor trillingen in CE verdacht gebied (in casus afgeworpen en gewapende vliegtuigbommen) verder te verlagen, is aldus TNO nader onderzoek nodig naar onder andere de gevoeligheid van ontstekingsmechanismen. Deze kennis is aldus TNO thans onvoldoende voorhanden.

Het hierboven samengevatte standpunt van TNO (veiligheidsafstand 50 meter; trillingnorm 0,15 m/s²) wijkt af van de totnogtoe binnen de sector gehanteerde veiligheidsafstand van 10 meter (trillingsniveau van 1 m/s²), gebaseerd op de EOD / IFCO richtlijn.

Inmiddels is er op initiatief van de VEO overleg gevoerd over dit onderwerp met een aantal stakeholders (gemeente Rotterdam en Zwolle, Prorail en TNO). VEO pleit voor een breed gedragen onderzoek om te komen tot een landelijk norm voor trillingen in CE verdacht gebied. Kernbegrippen daarbij zijn: risicogericht, goede onderbouwing en maatschappelijk aanvaard.

¹ Risico van een ondergrondse bomexplosie als gevolg van trillingen veroorzaakt door heien, EOD / IFCO, 1989-1990.

² Analyse en advies met betrekking tot potentiële WOII blindgangers in de Zwolse wijk Holtenbroek, TNO rapport 2012 R10104/3 d.d. 7 juli 2012 en Gevoeligheid van Unexploded Ordnance voor grondtrillingen, TNO memorandum 12EM/712 d.d. 5 juli 2012.

TNO is bereid gevonden om hiervoor een onderzoeksvoorstel te schrijven. Medio januari 2013 vindt vervolgoverleg plaats. VEO zal hierover zo nodig ook met (andere) opdrachtgevers en de (rijks)overheid in contact treden en haar eerdere pleidooi herhalen om met betrokkenen tot een landelijke risiconormering voor CE te komen.

In de ledenvergadering van de VEO is gesproken over de vraag hoe de komende tijd met de recente inzichten moet worden omgegaan. Vastgesteld is dat gecertificeerde opsporingsbedrijven opdrachtgevers en gemeenten adviseren over de risico's van de mogelijke aanwezigheid van CE. Uiteindelijk beslist primair het gemeentelijk bevoegd gezag, in casu de burgemeester, over de maatregelen en voorzieningen die moeten worden getroffen om de openbare orde en veiligheid bij het verrichten van werkzaamheden in CE verdacht gebied te waarborgen.

Door de ledenvergadering is besloten dat leden van de VEO opdrachtgevers en gemeenten bij het onderhavige vraagstuk de komende tijd zullen wijzen op enerzijds de al jarenlang gehanteerde richtlijn van de EOD / IFCO (afstand 10 meter) en anderzijds op de recente inzichten uit het onderzoek van TNO (afstand 50 meter).

Het is vervolgens aan het bevoegd gezag om een besluit te nemen over de in de desbetreffende specifieke situatie te hanteren veiligheidsafstand. Uiteraard kunnen daarbij locatiespecifieke omstandigheden spelen. Deze kunnen worden betrokken bij de projectgeboden risicoanalyse van het opsporingsbedrijf, waarop het bevoegd gezag mede haar besluit zal baseren.

De onduidelijkheid over de te hanteren veiligheidsafstand is uiteraard geen wenselijke situatie. De VEO zal daarom bevorderen dat het overleg met stakeholders en het verzoek aan TNO zo snel mogelijk tot resultaten leidt. Het werkveld zal over de ontwikkelingen worden geïnformeerd.